IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2020/1048

z dne 15. julija 2020

o dovoljenju Avstriji, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki so sestavljeni iz dušika, pridobljenega na kraju samem, za zaščito kulturne dediščine

(notificirano pod dokumentarno številko C(2020) 4724)

(Besedilo v nemškem jeziku je edino verodostojno)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o dostopnosti na trgu in uporabi biocidnih proizvodov ([1]) ter zlasti člena 55(3) Uredbe,

po posvetovanju s Stalnim odborom za biocidne proizvode,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Priloga I k Uredbi (EU) št. 528/2012 vsebuje aktivne snovi z ugodnejšimi lastnostmi za okolje ali zdravje ljudi ali živali. Proizvodi, ki vsebujejo te aktivne snovi, se zato lahko dovolijo po poenostavljenem postopku. Dušik je vključen v Prilogo I k Uredbi (EU) št. 528/2012, pri čemer velja omejitev, da se uporablja v omejenih količinah v posodah za takojšnjo uporabo.

(2) V skladu s členom 86 Uredbe (EU) št. 528/2012 je dušik odobren kot aktivna snov za uporabo v biocidnih proizvodih vrste proizvodov 18 (insekticidih) ([2]). Biocidni proizvodi, ki so sestavljeni iz dušika, kakor je odobren, so dovoljeni v več državah članicah, vključno z Avstrijo, in se dobavljajo v plinskih jeklenkah ([3]).

(3) Dušik se lahko pridobi tudi iz zunanjega zraka na kraju samem. Dušik, pridobljen na kraju samem, trenutno ni odobren za uporabo v Uniji in ni niti uvrščen na seznam v Prilogi I k Uredbi (EU) št. 528/2012 niti na seznam aktivnih snovi, vključenih v program pregledovanja obstoječih aktivnih snovi v biocidnih proizvodih, v Prilogi II k Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 1062/2014 ([4]).

(4) Avstrija je 26. junija 2019 v skladu s členom 55(3) Uredbe (EU) št. 528/2012 Komisiji predložila vlogo za odstopanje od člena 19(1)(a) navedene uredbe, v kateri je zaprosila, da se ji dovoli, da izda dovoljenja za biocidne proizvode, ki so sestavljeni iz dušika, pridobljenega iz zunanjega zraka na kraju samem, za zaščito kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: vloga). Avstrija je v dopisu z dne 3. septembra 2019 predložila dodatne informacije o uporabi dušika, pridobljenega na kraju samem, v muzejih in pomanjkanju ustreznih alternativ.

(5) Kulturno dediščino lahko poškodujejo najrazličnejši škodljivi organizmi, od žuželk do mikroorganizmov. Prisotnost navedenih organizmov lahko povzroči izgubo same kulturne dobrine, predstavlja pa tudi tveganje za širjenje navedenih škodljivih organizmov na druge predmete v bližini. Brez ustreznega tretiranja bi na predmetih lahko nastala nepopravljiva škoda, ki bi resno ogrozila kulturno dediščino.

(6) Dušik, pridobljen na kraju samem, se uporablja za ustvarjanje kontrolirane atmosfere z zelo nizko koncentracijo kisika (anoksija) v trajno ali začasno zapečatenih šotorih ali komorah za obvladovanje škodljivih organizmov na predmetih kulturne dediščine. Dušik se loči od zunanjega zraka in dovede v šotor ali komoro za tretiranje, kjer se vsebnost dušika v atmosferi poveča na približno 99 %, kisika pa posledično skoraj ni več. Vlažnost dušika, ki se dovede v prostor za tretiranje, je odvisna od potreb tretiranega predmeta. V pogojih, ki nastanejo v šotoru ali komori za tretiranje, škodljivi organizmi ne morejo preživeti.

([1]) UL L 167, 27.6.2012, str. 1.

([2]) Direktiva Komisije 2009/89/ES z dne 30. julija 2009 o spremembi Direktive 98/8/ES Evropskega parlamenta in Sveta za vključitev dušika kot aktivne snovi v Prilogo I k Direktivi (UL L 199, 31.7.2009, str. 19).

([3]) Seznam dovoljenih proizvodov je na voljo na spletni strani: https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products.

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1062/2014 z dne 4. avgusta 2014 o delovnem programu za sistematično preverjanje vseh obstoječih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo biocidni proizvodi, iz Uredbe (EU) št. 528/2012 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 294, 10.10.2014, str. 1).

(7) Glede na informacije, ki jih je predložila Avstrija, se zdi, da je uporaba dušika, pridobljenega na kraju samem, edina učinkovita tehnika za obvladovanje škodljivih organizmov, ki se lahko uporablja za vse vrste materialov in kombinacij materialov, prisotnih v muzejskih zbirkah, na razstavah in območjih kulturne dediščine, ne da bi jih poškodovala, in ki je učinkovita proti vsem znanim škodljivim organizmom za predmete kulturne dediščine na vseh stopnjah razvoja.

(8) Metoda anoksije ali spremenjene ali kontrolirane atmosfere je navedena v standardu EN 16790:2016 „Ohranjanje kulturne dediščine – Integrirano zatiranje škodljivcev (IPM) za zaščito kulturne dediščine“, dušik pa je v tem standardu opisan kot „najpogosteje uporabljen“ za ustvarjanje anoksije.

(9) Na voljo so tudi druge tehnike za obvladovanje škodljivih organizmov, kot so tretiranje z nizko temperaturo, toplotno tretiranje in tretiranje s toplim zrakom z nadzorovano vlažnostjo. Poleg tega se lahko uporabijo tudi druge biocidne aktivne snovi. Vendar ima po mnenju Avstrije vsaka od teh tehnik omejitve, kar zadeva škodo, ki bi med tretiranjem lahko nastala na nekaterih materialih, zato se nobena od njih ne more uporabljati samostojno za tretiranje vseh vrst materialov in kombinacij materialov.

(10) Glede na informacije, ki jih je predložila Avstrija, postopki termičnega tretiranja, tj. zamrzovanja ali toplotnega tretiranja, niso primerni za tretiranje več različnih vrst predmetov, kot so slike, večbarvni predmeti z voščenimi, oljnimi ali beljakovinskimi barvami, lepljeni predmeti, predmeti iz usnja ali pergamenta, fotografski materiali, novi netretirani leseni predmeti, novoobnovljeni predmeti ali predmeti z napetimi deli. Poleg tega je lahko zaradi različne toplotne prevodnosti in toplotne razteznosti različnih materialov mehanski stres, ki ga povzroča raztezanje, nevaren za krhke predmete, izdelane iz mešanih materialov.

(11) Iz vloge je razvidno, da uporaba biocidnih proizvodov, ki vsebujejo druge aktivne snovi, ki so na voljo na avstrijskem trgu, lahko povzroči kemične spremembe na predmetih in jih poškoduje, odvisno od občutljivosti materialov.

(12) Hkrati v okviru integriranega varstva pred škodljivimi organizmi za zaščito kulturne dediščine muzeji nameravajo opustiti uporabo nevarnejših aktivnih snovi.

(13) V skladu z informacijami iz vloge uporaba dušika iz jeklenk ni ustrezna alternativa za muzeje in območja kulturne dediščine zaradi praktičnih pomanjkljivosti. Zaradi omejenih količin v jeklenkah so potrebni pogost prevoz in ločeni prostori za skladiščenje. Poleg tega bi bila glede na informacije iz vloge obremenitev tal zaradi teže potrebne količine jeklenk v nekaterih zgodovinskih muzejskih zgradbah prevelika.

(14) Zahteve za muzeje in območja kulturne dediščine glede uporabe več tehnik za obvladovanje škodljivih organizmov, ki so primerne za posamezne materiale in predmete, namesto uporabe ene same tehnike, ki se že uporablja in je primerna za vse materiale, bi pomenile dodatne stroške za muzeje in območja kulturne dediščine ter tako otežile doseganje njihovega cilja opustitve nevarnejših aktivnih snovi v okviru integriranega varstva pred škodljivimi organizmi.

(15) Razprave v zvezi z morebitnim odstopanjem v skladu s členom 55(3) Uredbe (EU) št. 528/2012 za dušik, pridobljen na kraju samem, so potekale na več sestankih ([5]) strokovne skupine Komisije, ki jo sestavljajo pristojni organi za biocidne proizvode, leta 2019.

(16) Poleg tega je Evropska agencija za kemikalije na zahtevo Komisije izvedla javno posvetovanje o vlogi, v okviru katerega so imele vse zainteresirane strani možnost predložiti svoja stališča. Velika večina 1 487 prejetih pripomb je bila naklonjena odstopanju. Veliko zainteresiranih strani je navedlo pomanjkljivosti alternativnih tehnik, ki so na voljo: termično tretiranje lahko poškoduje materiale; pri uporabi drugih aktivnih snovi na artefaktih ostanejo strupeni ostanki, ki se postopoma sproščajo v okolje; uporaba dušika v jeklenkah ne omogoča nadzora nad relativno vlažnostjo v prostoru za tretiranje, ki je potreben za tretiranje nekaterih materialov.

(17) Dve mednarodni organizaciji, ki zastopata muzeje in območja kulturne dediščine, in sicer Mednarodni muzejski svet in Mednarodni svet za spomenike in spomeniška območja, sta izrazili namero glede predložitve vloge za vključitev dušika, pridobljenega na kraju samem, v Prilogo I k Uredbi (EU) št. 528/2012, ki bi državam članicam omogočila izdajo dovoljenj za proizvode, ki so sestavljeni iz dušika, pridobljenega na kraju samem, ne da bi bilo potrebno odstopanje v skladu s členom 55(3) navedene uredbe. Vendar je za izvedbo ocene take vloge, vključitev snovi v Prilogo I in pridobitev dovoljenj za proizvode potreben čas.

([5]) 83., 84., 85. in 86. sestanek strokovne skupine Komisije, ki jo sestavljajo predstavniki pristojnih organov držav članic za izvajanje Uredbe (EU) št. 528/2012, ki so potekali maja, julija, septembra oz. novembra 2019. Zapisniki s sestankov so na voljo na spletni strani: https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0.

(18) Iz vloge in dodatnih informacij, ki jih je predložila Avstrija, je razvidno, da v Avstriji trenutno ni ustreznih alternativ, saj imajo vse alternativne tehnike, ki so trenutno na voljo, bodisi pomanjkljivosti v smislu neprimernosti za tretiranje vseh materialov bodisi praktične pomanjkljivosti.

(19) Na podlagi vseh navedenih argumentov je primerno zaključiti, da je dušik, pridobljen na kraju samem, bistvenega pomena za zaščito kulturne dediščine v Avstriji in da ni na voljo ustreznih alternativ. Avstriji bi bilo zato treba dovoliti, da izda dovoljenja za dostopnost na trgu in uporabo biocidnih proizvodov, ki so sestavljeni iz dušika, pridobljenega na kraju samem, za zaščito kulturne dediščine.

(20) Za morebitno vključitev dušika, pridobljenega na kraju samem, v Prilogo I k Uredbi (EU) št. 528/2012 in naknadna dovoljenja, ki bi jih države članice izdale za proizvode, ki so sestavljeni iz dušika, pridobljenega na kraju samem, je potreben čas. Zato je primerno dovoliti odstopanje za časovno obdobje, ki bi omogočilo dokončanje osnovnih postopkov –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Avstrija lahko izda dovoljenja za dostopnost na trgu in uporabo biocidnih proizvodov, ki so sestavljeni iz dušika, pridobljenega na kraju samem, za zaščito kulturne dediščine do 31. decembra 2024.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Avstrijo.

V Bruslju, 15. julija 2020

Za Komisijo
Stela KIRIAKIDES
Članica Komisije